

не могатъ да сварятъ да пригответъ за сичкото общество. Понеже обуща трбява съвсему, то отъ страхъ да не остане босъ, всеки ще са погриже да си ги купи и не ще гледа на цѣната; а кундураджите, като гледатъ това, ще издигнатъ цѣната и ще продаватъ обущата не по кило ржъ, но по едно и половина или може би и по-много.

Това сѫщото, сѫмъ наопаки, ще са случи, ако обущата бѫдатъ по много, отъ колкото трбба. Масторите не ще искатъ стоката имъ да са застоява и ще хванатъ да намаляватъ цѣната единъ прѣзъ другий, като превличатъ съ евтенията куповачите, така щото чифътъ обуща ще хванатъ да са даватъ и за половина кило ржъ. А при подобна цѣна могатъ да ги купятъ и такива, за които не би дали едно кило, защото иматъ малко храна.

Отъ примѣра са вижда, че намаляването и подиганието (мжрданието) на цѣната, т. е. че единъ пѫтъ, напримѣръ, обущата са размѣняватъ за едно кило ржъ, други пѫтъ — за едно и половина, и трети пѫтъ — за половина, — излѣгва отъ това че въ единна случай обущата сѫ по-много отъ колкото сѫ потрѣбни на купувачите, или както казватъ, предлаганието имъ е по-много отъ тѣрсението; а въ другия случай, наопаки обущата сѫ по-малко, отъ колкото трбба, т. е. предлаганието имъ е по-малко отъ тѣрсението.

Отъ всичкото до тута казано вижда са, че цѣната при размѣната нѣщо за нѣщо зависи отъ двѣ причини: първо, отъ количеството на труда, употребенъ за направата на това нѣщо, т. е. отъ цѣнността, и второ отъ тѣрсението и предлаганието на известните нѣща. Тѣрсението уголѣмява цѣната, предлаганието їж умалява, макаръ че труда за направата на предметите си остава пакъ сѫщия.

Но надлъго не може да са продължи нито подиганието, нито намаляването. Да са вѣриемъ кѫмъ